

GUÍA DOCENT LLATÍ
Facultat de Geografia i Història
CURS 2006-2007

GUIA DOCENT

LLATÍ

I.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura: 13852 - Llatí

Caràcter: Optatiu

Crèdits: 10

Titulació: Llicenciat en Història

Cicle: 1r

Departament: Filologia Clàssica

Professor responsable: Lluís Pomer Monferrer

II.- INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

El seu objectiu és presentar el sistema de la llengua llatina com a ferramenta de treball per a la comprensió i anàlisi de textos llatins en la seua qualitat de font d'informació i documentació per a la investigació històrica. Per això s'aborda el llatí des de diferents perspectives: una sincrònica, que estudiarà la norma lingüística que configura el llatí clàssic (segles I a. C-I d. C aproximadament), i una altra diacrònica, atenent especialment a la seua evolució i progressiva transformació en llatí medieval.

III.- VOLUM DE TREBALL

Assistència a classes teòriques: 2 h/setmana x 28 setmanes = 56 h/**curs**

Assistència a classes pràctiques: 1 h/2 setmanes x 28 setmanes = 14 h/**curs**

Estudi i preparació de classes teoria: 2 h/setmana x 28 setmanes = 56 h/**curs**

Estudi i preparació classes pràctiques: 2 h/ setmana x 28 setmanes = 56 h/**curs**

Estudi i preparació d'exàmens presencials: 6 h x 2 exàmens = 12 h/**curs**

Realització d'exàmens: 3 h x 2 exàmens presencials = 6 h/**curs**

Preparació temari literatura: 1 control de lectura x 23 h/**curs** =23 h/**curs**

Preparació control de lectura: 1 control de lectura x 20 h/curs = 20 h/curs

Assistència a tutories: ½ h/2 setmanes x 28 setmanes = 7 h/curs

	HORES/CURS
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRIQUES	56
ASSISTÈNCIA A CLASSES PRÀCTIQUES	14
ESTUDI I PREPARACIÓ DE CLASSES TEORIA	56
ESTUDI I PREPARACIÓ CLASSES PRÀCTIQUES	56
ESTUDI I PREPARACIÓ D'EXÀMENS	12
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	6
PREPARACIÓ TEMARI LITERATURA	23
PREPARACIÓ CONTROL DE LECTURA	20
ASSISTÈNCIA A TUTORIES	07
TOTAL VOLUM DE TREBALL	250

IV.- OBJECTIUS GENERALS

Tenint en compte la formació de futurs historiadors, hem atés a les seues necessitats, **interessos** i motivacions centrant els objectius generals en:

- Coneixement del sistema lingüístic del llatí clàssic, entés aquest com el conjunt d'estructures morfosintàctiques que configuren la llengua llatina en el període comprés entre els segles I a. C.-I d. C. aproximadament, com a pas previ a:
- Adquisició d'habilitat en l'ús de les ferramentes lingüístiques a fi de traduir textos llatins en prosa, en especial textos de caràcter històric d'època clàssica i medieval.
- **Estudi** de les successives transformacions experimentades pel llatí en els seus diferents aspectes fonètics, morfològics i sintàctics que desemboquen en la modalitat del llatí medieval.
- Coneixement del gènere literari de la Història i els seus principals representants.

V.- CONTINGUTS

1) LLATÍ CLÀSSIC:

.- **Introducció general.** Descripció de la llengua llatina ubicant-la des de diferents perspectives: històrica, geogràfica i cronològica, la fortuna del poble que va acabar convertint el llatí en la llengua d'un imperi, influx i transcendència del llatí com a vehicle de cultura i comunicació fins a l'actualitat, etc.

.- **Morfosintaxi.** **Estudi** de les parts de l'oració: la classe nominal, **valors** dels casos llatins; l'adjectiu i els seus graus de significació; el sistema pronominal; el verb i els seus accidents gramaticals, estructura de la conjugació llatina; paraules invariables: adverbis, preposicions, conjuncions i interjeccions

.- **Sintaxi oracional.** Parataxi i hipotaxi. Les proposicions subordinades: classificació i funció.

2) LLATÍ MEDIEVAL:

.- **Introducció.** Límits espai-temporals del llatí medieval.

.- **Fonètica i morfosintaxi.** Característiques i principals línies de l'evolució al llatí medieval de les classes de paraules variables i invariables.

.- **Sintaxi oracional.** Característiques i principals línies de l'evolució al llatí medieval. Ordre de paraules, simplificació de la subordinació. Lèxic.

3) LITERATURA:

Coneixement dels trets particulars i identificatius del gènere literari de la Història i dels seus principals representants seguint un criteri de classificació cronològica.

4) PRÀCTIQUES. Aplicació dels conceptes teòrics a l'anàlisi i traducció de textos llatins: època clàssica i documentació medieval.

VI.- CONEIXEMENTS QUE S'HAN D'ASSOLIR

- Consolidar i eixamplar els coneixements previs sobre la matèria.
- Adquirir competència en l'anàlisi i traducció de textos clàssics i medievals, tots ells fonts necessàries per a la investigació històrica.

VII.- HABILITATS SOCIALS

- Competència en el correcte ús del llenguatge, tant en l'aspecte relatiu a les estructures gramaticals com en l'enriquiment del lèxic.
- Capacitat per a construir un text escrit comprensible i organitzat.
- Recerca en biblioteques, realització de tasques de síntesi i reflexió.
- Habilitat en l'expressió oral.

VII.- TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

	TEMA	SETMANES	HORES
I	INTRODUCCIÓ. Origen i transcendència del llatí.	1	1
II.	LITERATURA. El gènere literari de la historiografia. Característiques.		1
II.1.	Primers temps de la república. Cató i els analistes.		
II.2	Època tardana de la república. Cèsar, Sal·lusti. Nepot.		
II.3	Època d'August. Livi, historiògrafs menors.		
II.4	Primers temps d'època imperial. Veleu Patèrcul , Q. Curci , Tàcit. Suetoni. Florus.		
II. 5	El baix Imperi. Els compendis històrics: Aureli Víctor, Eutropi, <i>La Historia Augusta</i> . Ammià Marcel·lí. Jeroni. Sulpici Sever.		
II.6	Documentació medieval. Fonts (Cròniques, furs, cartes de població).		

III	LLATÍ CLÀSSIC. MORFOLOGIA		
III.1	Classes de paraules variables i invariables.		
III.2	Paraules variables. Concepte de flexió. Els casos. Definició i valors dels casos.	2	4
III.2.3	Els pronoms. Pronoms personals i reflexiu. Demonstratius i fòric . D'identitat i emfàtic. Possessius. Indefinits, interrogatius, relatiu.	1'50	3
III.2.4	El verb. Les conjugacions. Verbs deponents i semideponents . Irregulars, impersonals, defectius. Formes nominals.	3	6
III.3	Paraules invariables.		
III.3.1	L'adverbi. Derivació d'adverbis. Graus de significació de l'adverbi.	0'50	1
III.3.2	Preposicions: d'acusatiu, d'ablatiu.	1	0'5
III.3.3	Conjuncions: coordinants, subordinants .		1
III.3.4	Interjeccions.		0'5
IV	LLATÍ CLÀSSIC. SINTAXI		
IV.1	Oració simple. Concordança.	0'50	1
IV.2	Oració composta. Parataxi i hipotaxi.	0'50	1
IV.2.1	La subordinació relativa.	1	2
IV.2.2	Les subordinades completives.	3	6
IV.2.3	Les subordinades circumstancials.	5	10
V	LLATÍ MEDIEVAL		
V.1	Línies de l'evolució de les parts de l'oració al llatí medieval.	5	10
V.2	Línies de l'evolució de sintaxi oracional al llatí medieval.	3	6
V.3	Particularitats del lèxic	1	2

IX.- BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

Bibliografia bàsica:

- M. Bassols de Climent, *Sintaxis latina*. Madrid, CSIC, 1956.
- A. Ernout-F. Thomas, *Syntaxe Latine*, Paris, Klincksieck, 1953 (reed. 1969).
- H Pinkster, *Latin Syntax and Semantics*, London-New York, 1990; trad. esp. de E. Gómez Torrego-J. de la Villa, *Sintaxis y semántica del latín*, Madrid, Ediciones Clásicas, 1996.
- L. Rubio, *Introducción a la sintaxis estructural del latín*, Barcelona, Ariel, 1966.
- L. Rubio-T. González Rolán, *Nueva Gramática latina*, Madrid, Coloquio, 1988.
- G. Serbat, *Les structures du latin*, Paris, Picard, 1994.
- E. Valentí Fiol, *Sintaxi Llatina*, Barcelona, Curial, 1979.

Bibliografia específica:

Serà proporcionada pel professor.

X.-CONEIXEMENTS MÍNIMS

El coneixement bàsic de la morfologia llatina (paradigmes nominals i verbals) i dels rudiments de la sintaxi oracional.

XI.- METODOLOGIA

Parts del desenvolupament de l'assignatura:

- 1.- Classes presencials teoricopràctiques,**
- 2.- Control de lectura: *Vides dels dotze Cèsars*, de Suetoni,**
- 3.- Examen oral de literatura,**
- 4.- Tutories.**

1.- Classes presencials teoricopràctiques:

Pel que fa a les classes presencials, el desenvolupament de l'assignatura s'estructura en dues sessions mixtes teoricopràctiques a la setmana, en les quals s'alterna l'exposició teòrica amb exercicis, anàlisi i traducció, i una sessió exclusivament pràctica cada dues setmanes.

Els blocs temàtics de les classes presencials són dos:

1) Llatí clàssic (octubre - febrer): Repàs de la gramàtica bàsica alhora que s'amplien els coneixements sobre la matèria. Els textos seleccionats, a banda d'exercicis i frases, giraran al voltant de dos temes concrets:

.- **El calendari.** Textos d'Eutropi i Suetoni. Els estudiants també aprendran la forma d'expressar els dies de la setmana en llatí, practicant cada dia de classe. També se n'aniran incorporant gradualment diferents expressions llatines, com les fórmules **de salutació**, aforismes, ...

.- **Anníbal i la presa de Sagunt.** Textos d'Eutropi, **Nepot**, Livi.

2) Llatí medieval (febrer - maig): els temes teòrics aniran acompanyats d'una selecció de textos entorn de Jaume I (cròniques, concessió de privilegis, etc.).

De cadascú d'aquests blocs temàtics es realitzarà una sèrie de controls.

La concepció i el plantejament del programa permet el total desenvolupament del mateix al llarg del curs, tant en l'aspecte teòric com en el pràctic. No obstant, per a l'òptim aprofitament de l'assignatura es requereix un mínim de treball personal per part de l'estudiant, que consistirà en el repàs individual dels conceptes explicats en classe i en la realització dels exercicis pràctics a fi de comprovar la total comprensió de la teoria. El temps d'estudi personal de l'estudiant està calculat entorn de les 4 hores setmanals.

2.- Control de lectura:

A fi que l'estudiant s'acoste a un subgènere de la història, el de la biografia, es llegirà pel seu compte, *Vides dels dotze Cèsars*, de Suetoni.

Sobre aquesta obra es farà un control de lectura **oral**, a fi que adquirisca competència en el correcte **ús** del llenguatge, tant en les estructures gramaticals, com en l'enriquiment del lèxic i desenvolupe la seua capacitat d'argumentar i debatre en públic, tècniques d'oratória i persuasió, etc.

3.- Examen oral de literatura:

Els estudiants hauran de preparar els temes de literatura. Dues són les finalitats d'aquest treball: aprendre a fer recerques en biblioteques i a sintetitzar-les. L'examen oral tindrà la mateixa finalitat que el control de lectura: adquirir competència en l'ús del llenguatge i desenvolupar la capacitat d'argumentar en públic.

El professor proporcionarà a l'alumne la metodologia i la bibliografia dels temes de literatura en l'horari de tutories.

4.- Tutories:

Es considera positiva l'assistència a tutories (es recomana una sessió cada quinze dies) a fi que el professor pugui dur a terme un seguiment individualitzat de cada un dels estudiants, sobretot en el cas que no tinguin el nivell mínim recomanat, adequant i personalitzant els exercicis al ritme de cada alumne. En qualsevol cas l'estudiant haurà de mantindre, amb caràcter obligatori, una entrevista personal amb el professor cada trimestre.

L'ús de les tutories serà necessari per a rebre les pertinents indicacions metodològiques i bibliogràfiques relatives a la preparació dels temes de literatura i al control de lectura.

XI.- AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

La valoració de l'aprenentatge de l'estudiant es realitzarà en virtut dels elements següents:

1) Assistència i participació en les classes de teoricopràctiques: L'estudiant haurà de cobrir almenys 2/3 de les classes presencials. Es valorarà molt positivament la participació activa en classe.

2) Realització de controls:

Es realitzaran quatre controls consistents en l'anàlisi, comentari i traducció d'un o diversos textos semblants als treballats en classe:

Continguts	Format	Data
Lat. Clàssic	Examen presencial	Febrer
Llatí Medieval	Examen presencial	Maig

La data concreta es comunicarà amb la deguda antelació, amb l'acord previ amb els estudiants.

N.B.: Per a poder presentar-se a cada control és necessari haver assistit a 2/3 de les classes presencials.

3) Control de lectura oral sobre *Vides dels dotze Cèsars*, de Suetoni.

4) Examen oral de literatura.

La qualificació global s'obtindrà de la **suma** de les qualificacions obtingudes en els apartats 1, 2, 3 i 4 en la proporció següent:

.- Assistència i participació en classe, i controls: 80 %

.- Control de lectura: 10 %

.- **Examen oral** de literatura: 10 %

N.B. La no realització d'algun d'aquests controls implica la qualificació de **suspens.**

Cronograma parcial:

- Examen oral de literatura: Gener de 2007.
- Control de lectura: Maig de 2007.

Qualsevol variació en les dates serà comunicada als estudiants amb la suficient antelació.

Horari de tutories:

Dilluns, dimecres i divendres 17 a 19 hores. Per a qualsevol dubte, es pot enviar missatge a la següent adreça de correu electrònic: luis.pomer@uv.es